

Upprättande av verksamhetsområde för dagvatten i Hästhagen, Nacka kommun

Förslag till beslut

Styrelsen föreslås besluta att:

- föreslå kommunfullmäktige att besluta om att upprätta verksamhetsområde för dagvatten gata och dagvatten fastighet för Hästhagen enligt bilaga 2 och 3.
- paragrafen förklaras omedelbart justerad

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Stockholms län beslutade den 21 november 2016 att förelägga Nacka kommun att bestämma verksamhetsområde för bostadsområdet Hästhagen, samt tillgodose behovet av vattentjänster gällande dag- och dräneringsvatten genom en allmän anläggning. Kommunen överklagade beslutet till Mark- och miljödomstolen samt, efter avslag, till Mark- och miljööverdomstolen som den 6 december 2018 fastställde Mark- och miljödomstolens dom. Den avslutade rättsliga processen innebär att Länsstyrelsens föreläggande ska stå fast samt att kommunen föreläggs att bestämma om verksamhetsområde samt utföra anläggningen senast december 2021.

Dagvattentjänsten består av två delar; dagvatten fastighet och dagvatten gata. Dagvatten fastighet innebär bortledning av dag- och dränvatten från den enskilda fastigheten och Dagvatten gata bortledning av dagvatten från gator och allmänna platser i ett område.

Länsstyrelsen har trots synpunkter från Nacka kommun inte valt att precisera området närmare. Utifrån egen behovsbedömning föreslår Nacka vatten och avfall AB kommunfullmäktige att besluta om att upprätta verksamhetsområde för dagvatten gata för hela Hästhagen, ca 130 fastigheter, och dagvatten fastighet för delar av Hästhagen, ca 30 fastigheter. Utbyggnaden av den allmänna dagvattenanläggningen pågår och beräknas vara klart under 2021.

Mats Rostö
Verkställande direktör

Johanna Blomberg
VA-chef

Bakgrund

Kommunen ska enligt vattentjänstlagen fortlöpande besluta om verksamhetsområde för de allmänna vattentjänster som kommunen tillhandahåller. Lagen föreskriver att det är kommunen och inte huvudmannen (i Nackas fall Nacka vatten och avfall AB) som fattar beslut om förändringar av verksamhetsområdet. Det är dock Nacka vatten och avfall AB som föreslår för kommunfullmäktige vilka verksamhetsområden som ska upprättas.

Dagvattentjänsten består av två delar; dagvatten fastighet och dagvatten gata. Dagvatten fastighet innebär bortledning av dag- och dränvatten från den enskilda fastigheten till VA-huvudmannens dagvattensystem. Detta sker oftast via ledningar men kan även ske via andra anordningar som exempelvis diken eller ytavrinning. Dagvatten gata innebär avledning av dagvatten från gator och allmänna platser i ett område vilket vanligtvis sker genom ledningar, rännstensbrunnar och diken. Denna tjänst innebär inte att det måste finnas dagvattenledningar i fastighetens omedelbara närhet utan att det finns en övergripande lösning/funktion för området.

Hittills har verksamhetsområdet för Dagvatten i Nacka inte varit uppdelat i Dagvatten gata och Dagvatten fastighet men planering pågår för att göra denna uppdelning under 2022. Därför föreslås att denna uppdelning görs redan nu då beslut om verksamhetsområde för Dagvatten behöver göras för Hästhagen.

Ärendet

Länsstyrelsen i Stockholms län (länsstyrelsen) beslutade den 21 november 2016 med stöd av 6 och 51 §§ lagen om allmänna vattentjänster (2006:412) att förelägga Nacka kommun att bestämma verksamhetsområde för bostadsområdet Hästhagen, samt tillgodose behovet av vattentjänster gällande dag- och dräneringsvatten genom en allmän anläggning. Länsstyrelsen beslutade också att anläggningen ska vara utförd senast tre år efter det att beslutet vunnit laga kraft.

En av fastighetsägarna i området, ägaren till fastigheten Erstavik 19:14, har begärt att Länsstyrelsen skulle utöva tillsyn enligt lagen om allmänna vattentjänster för att lösa frågan om dagvattenhanteringen i ett större sammanhang. Hästhagen är ett område som är kuperat med inslag av berg med ett tunt jordtäckte och lera vilket försämrar infiltrationsmöjligheterna i området. Den aktuella fastigheten ligger i en av områdets lågpunkter. Detta innebär att framför allt dräneringsvatten från kringliggande fastigheter avrinner naturligt mot fastigheten, och att fastighetsägaren behöver hantera stora mängder tillrinnande vatten, som inte härrör från hennes fastighet, i sin anläggning.

Kommunen överklagade beslutet till Mark- och miljödomstolen februari 2017 med hänvisning bland annat till att kommunen inte anser att det är rimligt att ordna en allmän anläggning för avledning av dag- och dräneringsvatten som endast en av cirka 130 fastigheter i området har nytta och behov av. Kommunen gav istället löfte om att åtgärda problemet för den berörda fastigheten Erstavik 19:14 och yrkade på att Länsstyrelsens beslut skulle upphävas. Mark- och miljödomstolen avslög kommunens överklagan i februari 2018. Kommunen överklagar beslutet till Mark- och miljööverdomstolen mars 2018.

2018-12-06 inkommer Mark- och miljööverdomstolens dom som fastställer Mark- och miljödomstolens dom. Det innebär att Länsstyrelsens föreläggande om att Nacka kommun ska bestämma verksamhetsområde för bostadsområdet Hästhagen samt tillgodose behovet av vattentjänster gällande dag- och dränvatten genom en allmän anläggning, ska stå fast samt att kommunen föreläggs att utföra anläggningen senast tre år efter dagen för denna dom. Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I föreläggandet från Länsstyrelsen från 2014 (bilaga 6) är inte omfattningen av verksamhetsområdet preciserat, endast att kommunen ska besluta om verksamhetsområde för dagvatten. Nacka kommun har i samband med överklagande av föreläggandet framfört synpunkter på att detta inte finns preciserat. Länsstyrelsen har trots synpunkter från Nacka kommun inte valt att precisera området närmare.

Det finns en dagvattenutredning från 2012 som Structor utförde på uppdrag av Nacka kommun och som ligger till grund för omfattningen av verksamhetsområdena. Bakgrunden till utredningen var att vissa fastigheter inom Hästhagen hade problem med dagvattenhanteringen i form av översvämningar och liknande inne på fastigheter. Mindre åtgärder har gjorts tidigare i området (av kommunen vägenhet) i form av dagvattenbrunnar och kortare sträckor med dagvattenledningar. Tillsammans med de åtgärder som nu genomförs i området bedöms behovet för Dagvatten gata uppfyllas för hela Hästhagen, ca 130 fastigheter, och behovet för Dagvatten fastighet för delar av området, ca 30 fastigheter.

Nacka vatten och avfall AB föreslår kommunfullmäktige att besluta om att upprätta verksamhetsområde för dagvatten gata för hela Hästhagen och dagvatten fastighet för delar av Hästhagen i enlighet med bilaga 2, 3 och 4.

Utbyggnaden av den allmänna dagvattenanläggningen pågår och beräknas vara klart under 2021.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av Maria Melin, VA-ingenjör, Miljö-och dagvattengruppen, i samarbete med VA-chef och berörda inom Investeringsgruppen.

- Bilagor:
1. Översiktskarta
 2. Detaljkarta Dagvatten gata och Dagvatten fastighet
 3. Tillkommande fastigheter
 4. Domslut Svea Hovrätt
 5. Föreläggande från Länsstyrelsen